

Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde¹

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
1.	ES fondu vadības sistēmā iespējams interešu konflikts/korupcija/krāpšana	Turpinot esošos riska mazināšanas pasākumus/kontroles, papildus izvērtēt EK izveidotas un uzturētas projektu risku vērtēšanas sistēmas "ARACHNE" izmantošanu ES fondu projektu pārbaužu ietvaros.	2016.gada 31.decembris	<p>Izpildīts. ES fondu sadarbības iestāde (CFLA) pārskata perioda sākumā nodrošināja informācijas transportēšanu uz Eiropas Komisijas (EK) uzturēto ARACHNE sistēmu un jau 2016.gada 3.novembrī tika saņemts sākotnējais datu kvalitātes analīzes ziņojums. EK kopumā atzinīgi novērtējusi iesniegto datu atbilstību izvirzītajām prasībām. Pēc problēmu atrisināšanas ar piekļuvi potenciāli riskanto projektu datiem ARACHNE sistēmā (testa vidē), sadarbības iestāde ir uzsākusi darbu ar pieejamās informācija analīzi, tostarp izvērtē:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) saistības starp vairākiem uzņēmumiem;

¹ Nākamajā pārskatā tiks sniegta aktualizētā informācija, balstoties uz FM risku pārvaldības darba grupas lemto par risku reģistru.

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>2) kāda veida informācija atlasās par konkrēto finansējuma saņēmēju;</p> <p>3) kā aprēķinās riska līmenis projektam, finansējuma saņēmējam un tā iepirkuma procedūrā izraudzītajam pretendētājam (līgumslēdzēja pusei).</p> <p>Plānotie pasākumi, kas turpinās 2017.gadā: Attiecīgi pēc tam, kad CFLA un vadošā iestāde būs apzinājušas būtiskākos ARACHNE izmantošanas principus, veicot praktiskos testus, tiks lemts par turpmāko metodoloģisko un procedūru izstrādes termiņu un atbildīgajiem, lai ARACHNE sistēmu varētu efektīvi izmantot ES fondu projektu atlases procesā un projektu īstenošanas uzraudzībā.</p>
2.	Tiek kavēta SAM un to pasākumu īstenošanas uzsākšana	Turpinot esošās kontroles, stiprināt nozaru ministriju un FM solidāro atbildību SAM un to pasākuma dokumentācijas saskaņošanas procesā, kas ietver: a) piedāvāt ministrijām	2017.gada 31.decembris	<p>Izpildīts. FM aktīvi turpina darbu, lai konsekventi sekotu līdzī un pēc iespējas uzlabotu un paātrinātu SAM regulējuma izstrādes un attiecīgi ieviešanas progresu. Jāsecina, ka 2016. gadā kopumā panākts labs progress: apstiprināti 98 MK noteikumi 3,7 mljrd. <i>euro</i> apmērā, kas ir 85% no pieejamā ES fondu</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		<p>iespēju organizēt kopējas MK noteikumu un pavadošo dokumentu precizēšanas sesijas attiecībā uz FM komentāriem un iebildumiem;</p> <p>b) ministri un valsts sekretāri tiek informēti par visiem ES fondu aktivitāšu ieviešanas MK noteikumu projektiem, kas 2 mēnešus pēc izsludināšanas VSS vēl nav iesniegti izskatīšanai MK vai MK komitejas (MKK) sēdē;</p> <p>c) Nepieciešamības gadījumā jautājuma risināšanā savlaicīgi iesaistīt ministriju politisko vadību;</p> <p>d) papildus ministrijas tiks aicinātas izmantot MK kārtības rullī paredzētos procesus (organizēt MK</p>		<p>finansējuma šim plānošanas periodam. Pārskata periodā izvērtējot nepieciešamību veiktas šādas riskus mazinošas darbības:</p> <p>a) pārskata periodā MK noteikumu un pavadošo dokumentu precizēšanas sesijas nav notikušas;</p> <p>b) katru mēnesi tiek gatavots informatīvais ziņojums, ar kuru valdība tiek informēta par progresu ES fondu ieviešanā, kā arī tiek identificēti aktuālie problēmjaucājumi un nepieciešamības gadījumā piedāvāti riska mazināšanai veicamie pasākumi (2017.gada martā FM piedāvātie un š.g. 14.martā valdībā atbalstītie pasākumi minēti ziņojuma 1.pielikumā);</p> <p>c) ņemot vērā regulāro MK skatīto informāciju, ministriju politiskā vadība tika regulāri iesaistīta.</p> <p>d) FM, sniedzot pirmreizējo atzinumu par VSS izsludināto MK noteikumu projektu, skaidri norāda kontaktpersonu, ar ko sazināties neskaidru jautājumu gadījumā, kā arī aicina organizēt saskaņošanas sanāksmi, nepieciešamības gadījumā divpusēju sanāksmi, lai operatīvi vienotos par</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		<p>noteikumu saskaņošanas sanāksmes, sniegt nesaskaņotos jautājumus izskatīšanai MKK), informēt FM par dokumentu sagatavošanas procesu un sarežģījumiem, ja tādi rodas un, kur tas ir lietderīgi, proaktīvi iesaistīt FM ieilgušo jautājumu saskaņošanā ar citām ministrijām un organizācijām.</p>		<p>nesaskaņotajiem jautājumiem. Ir norisinājušās arī vairākas saskaņošanas sanāksmes, piemēram, par dzelzceļa elektrifikācijas, ārstu apmācības un videi draudzīgu autobusu pasākumu īstenošanas MK noteikumu projektiem.</p> <p>Neskatoties uz mērķtiecīgu pasākumu īstenošanu SAM laika grafika ieviešanas nodrošināšanai, kopumā kavējas 5 SAM/pasākumu MK īstenošanas noteikumu izstrāde, bet tā galvenokārt skaidrojama ar sasaisti ar citu dokumentu izstrādi un projektu ieviešanu un ilgstošām diskusijām ar nozares pārstāvjiem. Šiem pasākumiem, t.sk. finansiāli apjomīgajam dzelzceļa elektrifikācijas projektam tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, regulāri par tiem ziņojot valdībā, tādējādi sagaidām, ka kavējumi tiks novērsti šī gada pirmajā pusē.</p>
3.	Dubultā finansējuma iespējamība projektu īstenošanas laikā	Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā 2014.-2020.gadam (KPVIS) paredzēts iestrādāt sasaisti ar Lauku atbalsta dienesta (LAD)	2016.gada 31.decembris	<p>Izpildīts pēc būtības - dubultā riska kontroles mehānisms nodrošināts alternatīvā veidā.</p> <p>Līdz 2016.gada 31.decembrim tika veikta ES fondu projektu iesniedzēju un finansējumu saņēmēju salīdzināšana ar LAD klientiem</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		<p>datubāzi, kā arī iepriekšējo plānošanas periodu ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēmu (VIS), kas nodrošinātu pēc dažādiem kritērijiem līdzīgu projektu atrašanu minēto sistēmu datubāzēs.</p>		<p>pēc juridiskās personas reģistrācijas numura. Datu salīdzināšanas rezultātā tika konstatēts neliels skaits klientu (uzņēmumu), kas iesnieguši vai īsteno projektu gan CFLA gan LAD administrētajās programmās. Līdz 2016.gada 31.decembrim nav konstatēti gadījumi, kas apliecinātu dubultā finansējuma esamību klientu (uzņēmumu) īstenotajos projektos. Tādējādi ir secināms, ka pārklāšanas risks nav būtisks un tehniskā risinājuma izstrāde abu iestāžu informācijas sistēmu sasaistes nodrošināšanai nav prioritāra. Līdz šim izveidojusies CFLA sadarbība ar LAD ir optimāla, lai nodrošinātu, ka laicīgi tiek konstatētas pazīmes par dubultā finansējuma riska iestāšanos.</p> <p>Savukārt 2017.gada 1.pusgadā KPVIS ir plānots papildināt ar informāciju par gala labumu guvējiem, tādā veidā visiem KPVIS lietotājiem nodrošinot iespēju pārlicināties par konkrētās juridiskās personas iesaisti dažādu līmeņu dažādos projektos, tāpat tiks izstrādāta rēķinu salīdzināšanas sadaļa, kur</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				KPVIS lietotājiem būs iespēja salīdzināt visus KPVIS ievadītos rēķinus.
4.	Normatīvo aktu pārkāpumi projektu iepirkumu organizēšanā un īstenošanā, t.sk. nepietiekamā kvalitātē sagatavota iepirkuma dokumentācija	<p>1) Iepirkumu uzraudzības birojam (IUB) reizi ceturksnī organizēt pirmspārbaužu metodikas sanāksmes, pieaicinot sadarbības iestādi, vadošo iestādi un atbildīgās iestādes, kā arī programmas apsaimniekotājus un aģentūras, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās problēmas iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā, kā arī izvērtētu nepieciešamību aktualizēt metodiku.</p> <p>2) Rīkot divus seminārus – vienu ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un otru finansējuma saņēmējiem – par</p>	2016.gada 31.decembris	<p>Izpildīts. Par ES fondu plānošanas perioda iepirkumu jomas riska īpašnieku ir noteikts IUB, kurš ir atbildīgs par jaunu iepirkumu jomas risku identificēšanu, esošo kontroļu īstenošanu, papildus nepieciešamo pasākumu apzināšanu un ieviešanu paredzētajā termiņā. Pārskata periodā būtiskākie īstenotie pasākumi riska mazināšanai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2016.gada 29.novembrī tika rīkota sanāksme ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām par iepirkumu pirmspārbaužu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā (protokoli pieejami tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1). <p>Cita starpā tika pārrunāti 2016.gada 17.novembrī IUB tīmekļa vietnē ievietotie skaidrojumi:</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		<p>aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām ES fondu projektu iepirkumos.</p> <p>3) Aktualizēt pirmspārbaužu veikšanas metodiku atbilstoši jaunajam publisko iepirkumu regulējumam, kas pārņems ES direktīvas publisko iepirkumu jomā.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Par iepirkuma dokumentācijā izvirzītajām prasībām attiecībā uz kvalifikācijas atzīšanu ar būvniecību saistītajās specialitātēs; • Par grozījumu veikšanu iepirkuma dokumentācijā; <p>2) 2016.gada 16. un 25.novembrī tika rīkoti semināri ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām un finansējuma saņēmējiem “Publisko iepirkumu regulējuma un prakses aktualitātes”, kur tika iekļautas šādas tēmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neatbilstības ES fondu projektu iepirkumos; • mazo iepirkumu specifika; • finanšu piedāvājumu un līguma grozījumu problēmjautājumi. <p>Interesentiem prezentācijas pieejamas IUB tīmekļa vietnē https://www.iub.gov.lv/lv/node/611;</p> <p>3) Plānotais pasākums, kas tiek pārcelts uz 2017.gadu: Kaut arī likumprojekts „Publisko iepirkumu likums”, kas pārņem jauno Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				26.februāra Direktīvu 2014/24/ES par publisko iepirkumu, tika izskatīts Saeimā 3.lasījumā ² un attiecīgi likums pieņemts 2016.gada 15.decembrī, tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi tiks izstrādāti un pieņemti tikai 2017.gada pirmajā ceturksnī (ir noteikts, ka Publisko iepirkumu likums un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi stājas spēkā 2017.gada 1.martā), pirmspārbažu veikšanas metodika atbilstoši jaunajam publisko iepirkumu regulējumam attiecīgi tiks aktualizēta pēc Ministru kabineta noteikumu pieņemšanas.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Dimzule, 67083873
inta.dimzule@fm.gov.lv

² Publisko iepirkumu likums, kas pieejams tīmekļa vietnē <http://titania.saeima.lv>